

Scenariusz zajęć nr 48

Temat: Podróż pociągiem. Obliczenia zegarowe.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- porównuje wielkość liczb w zakresie 100 używając znaków $<$, $>$, $=$,
- udziela odpowiedzi na pytania dotyczące treści wiersza J. Tuwima *Lokomotywa*,
- wykonuje obliczenia zegarowe,
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100.

Środki dydaktyczne:

- ilustracje związane z tematem zajęć: pociągi, tory kolejowe, stacje kolejowe, bilety pociągowe, itp.,
- tekst wiersza J. Tuwima *Lokomotywa*,
- karta pracy nr 1,
- gra edukacyjna: gra – ściganka, składająca się z 20 pól, co dwa pola pojawia się zadanie do rozwiązania (łącznie jest ich 10) dotyczące obliczeń zegarowych oraz dodawania i odejmowania w zakresie 100 . Osoba, która poprawnie rozwiąże zadanie przesuwa swój pionek o jedno pole do przodu. Osoba, która nie rozwiąże zadań poprawnie przesuwa pionek o jedno pole do tyłu. Rozwiązanie zadania znajduje się na dodatkowych kartach. Zadania:
  - 1. Pociąg do Wrocławia przyjechał z opóźnieniem 30 minut. Powinien przyjechać o 14.00. O której godzinie przyjechał?
  - 2. $72 + 13 =$
  - 3. $80 - 9 =$
  - 4. Zosia chciała kupić bilet do Wrocławia. Miała 30 zł, a bilet kosztował 55. Ile pieniędzy brakuje Zosi do kupienia biletu?
  - 5. Wojtek wyjechał z Warszawy o 13.00 i przyjechał do Krakowa o 16.30. Ile trwała jego podróż?

- 6. $66 + 12 =$, $73 - 9 =$
- 7. $29 + 13 =$, $56 - 48 =$
- 8. Olek miał 100 zł. Kupił bilet do Kołobrzegu i zostało mu 5 zł. Ile kosztował bilet?
- 9. $45 + 9 =$, $78 + 5 =$
- 10. $30 + 50 =$, $70 - 18 =$.

Metody i techniki: ćwiczenia praktyczne, praca z tekstem, metoda czynnościowa rozwiązywania zadań

Formy:

- zbiorowa,
- praca w parach,
- indywidualna.

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Nauczyciel wita uczniów i pyta, czy jechali kiedyś pociągiem. Na tablicy wieszka ilustracje związane z tematem: różne modele pociągów, bilety uprawniające do przejazdu pociągiem, tory kolejowe, stacje kolejowe.

Następnie pyta uczniów, gdzie chcieliby pojechać pociągiem. Zapisuje nazwy wymienianych miejscowości na tablicy. Uczniowie wskazują miejscowości nadmorskie lub górskie, następnie zliczają poszczególne propozycje miejscowości i porównują wszystkie liczby używając znaków $<$, $>$, $=$. Jeżeli uczniowie nie zaproponują założonych miejscowości (np. wszyscy podali tę samą miejscowość lub wszyscy chcą pojechać nad morze) miejscowości, wówczas liczą wszystkie miejscowości, a nauczyciel kieruje do dzieci polecenia:

- podajcie liczbę większą od N (ilość miejscowości) o 10,
- podajcie liczbę większą od N o 7,
- podajcie liczbę mniejszą 2 razy od N,

- podajecie liczbę trzy razy większą od N,
- podajcie liczbę mniejszą od N, ale większą od ... .

Etap realizacji

Zadanie 1

Nauczyciel wręcza uczniom karty z wierszem J. Tuwima *Lokomotywa*. Wybrany uczeń odczytuje wiersz na głos. Nauczyciel zadaje pytania:

- jak wygląda lokomotywa z wiersza? (ciężka, ogromna)
- ile lokomotywa miała wagonów? (ze 40)
- kto/co znajdowało się w wagonach?

Następnie uczniowie dobierają się w pary (ew. trójki), aby zilustrować poszczególne wagony lokomotywy opisane w wierszu. Nauczyciel przydziela każdej parze (trójce) jeden wagon (np. pierwszy, drugi, itd.) Uczniowie rysują wagony lokomotywy wraz z elementami, które się w nich znajdują. Na podstawie wiersza (czytanego na głos przez nauczyciela), grupy szeregują swoje wagony w porządku chronologicznym.

Zadanie 2

Nauczyciel prezentuje uczniom przedmioty: zdjęcie mężczyzny w mundurze kolejarza podpisane *Maszynista*; bilet KM/ PKP, zdjęcie wnętrza kabiny maszynisty od wewnątrz, zegar, rozkład jazdy pociągów, trąbkę, gąbkę, długopis, gwizdek, latarkę, taśmę klejącą. Prosi uczniów, aby wybrali te przedmioty, które kojarzą im się z pociągami (w razie konieczności uzupełnia odpowiedzi uczniów). Uczniowie z pomocą nauczyciela nazywają wybrane przedmioty i ustalają ich przeznaczenie:

- maszynista – kieruje pociągiem,
- kabina maszynisty – miejsce, w którym maszynista kieruje pociągiem,
- bilet PKP – umożliwia podróżowanie pociągiem,
- rozkład jazdy pociągów – informuje o godzinach odjazdów i przyjazdów pociągów.

Nauczyciel zapisuje na tablicy propozycje uczniów, następnie wspólnie wybierają najbardziej trafne. Następnie rozwiązują zadanie z treścią: Pociąg z Krakowa do Warszawy powinien odjechać o godzinie 14.30. Z powodu warunków atmosferycznych ma opóźnienie – 30 minut. O której godzinie pociąg odjedzie? Uczniowie rozwiązują zadanie, następnie wspólnie z nauczycielem sprawdzają poprawność rozwiązań. Nauczyciel może poprosić jednego z uczniów, aby rozwiązał zadanie na tablicy.

Zadanie 3

Karta pracy nr 1. Zadanie polega na wykonaniu obliczeń zegarowych. Uczniowie wykonują obliczenia i sprawdzają ich poprawność na forum klasy.

Zadanie 4

Gra edukacyjna. Uczniowie dobierają się w pary (ew. trójki). Nauczyciel wręcza każdej parze grę edukacyjną – jest to typowa gra ściganka. Uczniowie wykonują obliczenia zegarowe oraz dodawanie i odejmowanie w zakresie 100. Wygrywa uczeń, który jako pierwszy dojdzie do mety.

Zadanie 5

Nauczyciel prezentuje uczniom zegary, np. mały budzik, duży zegar na ścianę, zegarek na rękę, zegar elektroniczny. Na każdym zegarku jest inna godzina. Uczniowie zestawiają poszczególne godziny ze sobą i obliczają różnice minut między nimi. Proponowane godziny: 12.00, 12.30, 13.00, 14.00.

Etap końcowy

Nauczyciel podsumowuje lekcję. Pyta uczniów, jak mogą wykorzystać, to czego się nauczyli podczas lekcji w życiu codziennym. Burza mózgów. Dziękuje uczniom za wytrwałą pracę.

Dodatkowo

Uczeń zdolny: w zadaniu 2 prezentuje na forum klasy poprawne rozwiązanie zadania.

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: w zadaniu 3 może wykorzystać duży zegar, aby ułatwić sobie liczenie.

